

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

### Etapa 2013 (2.09- 14.12.2013)

#### A. Activitatea de cercetare-documentare

##### A. 1. Cercetarea arhivistică

1. În etapa de debut a proiectului, eforturile echipei proiectului s-au orientat către activitatea de cercetare-documentare și cea de diseminarea a rezultatelor. Ca urmare a activităților de cercetare-documentare, au fost studiate și fotografiate în vederea prelucrării aproximativ 3000 de fișe personale ale ilegaliștilor, conținute în 30 de dosare din *Fondul 95-Dosarele personale ale luptătorilor antifasciști* întocmite de Ministerul de Interne în perioada 1917 – 1944, fond arhivistic aflat la Arhivele Naționale Istorice Centrale. Fișele colectate au fost inventariate și cercetate în vederea obținerii unor rezultate relevante pentru construirea categoriilor de analiză ce vor fi utilizate în funcțiile de căutare ale bazei de date.

2. În perioada 25 – 29 noiembrie 2013, Mihai Burcea a efectuat un stadiu de cercetare la Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice din Pitești (UM 02405 Pitești), în vederea cercetării dosarelor de cadre ale unor foști ofițeri superiori și generali ce au deținut funcții de comandă în Ministerul Apărării Naționale sau funcții politice în CC al PCR: Constantin Doncea, Gheorghe Stoica, Petre Borilă, Mihail Burcă, Mihail Florescu, Valter Roman, Dumitru Petrescu, Minea Stan, Boris Holban, cu toții ilegaliști. După parcurgerea mai multor inventare – care conțin numele a peste 20.000 de ofițeri – s-au identificat o parte din dosarele căutate (inventarele nu sunt disponibile on line). Din păcate, dosare nu au fost la puse la dispoziție pentru cercetare, întrucât regulamentul sălii de studiu presupune trecerea lor printr-o comisie de declasificare. Mihai Burcea urma să reveniă la UM 02405 Pitești de îndată ce va fi înștiințat că procedura de declasificare a fost îndeplinită, însă deși a revenit cu numeroase telefoane de-a lungul anului 2014, această procedură de declasificare nu fusese realizată.

##### 1.2 Cercetarea istoriografică

Directorul de proiect împreună cu Dumitru Lăcătușu au întreprins o cercetare a articolelor și volumelor de specialitate referitoare la istoria interbelică a Partidului Comunist din România (PCdR) în vederea identificării principalelor tendințe existente în istoriografie, a recurențelor stilistice și ideologice. În urma consultării Bibliografiei istorice a României și a bazei de date online de la sediul Bibliotecii Centrale Universitare București, au fost identificate, consultate și fișate principalele lucrări ce tratează istoria partidului comunist în perioada interbelică, anii 1921-1944. Cercetarea s-a desfășurat la Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Centrală Universitară și Biblioteca Facultății de Istorie a Universității din București. Cercetarea a implicat și studierea principalelor reviste de istorie editate după anul 1989. Criteriile de căutare au fost comunism, perioada 1921-1944, bolșevism, sovietic(i), Comintern, figuri ale comunismului (Ana Pauker, Marcel Pauker, Gheorghe Cristescu

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

Plăpumaru, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Teohari Georgescu etc.). Raportul istoriografic rezultat în urma acestei cercetări este încărcat pe siteul proiectului, în documentul raport istoriografic.pdf.

### 1.3 Cercetarea metodologică & modelarea bazei de date.

Cercetarea metodologică condusă de directorul de proiect și de Corina Doboș s-a îndreptat către stabilirea metodologiei de urmat în analiza prosopografică ce urmează a fi făcută în etapele următoare. Au fost stabilite astfel „populația”, chestionarul prosopografic, chestionarul metodologic, tipuri de funcții de căutare, grupurile țintă. În strânsă conexiune cu raportul metodologic, au fost dezvoltate de către echipa IT și principiile ce guvernează modelarea bazei de date (completitudine, interogabilitate, relaționare) și modelul bazei de date, sintetizate în documentul raport baza de date.pdf, încărcat de asemenea pe site-ul proiectului.

### B. Activități de diseminare a rezultatelor cercetării

În cadrul celei de-a 45-a convenții anuale a Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) desfășurată la Boston, SUA între 21 și 24 noiembrie 2013, Corina Doboș a prezentat lucrarea cu titlul "Psychiatry in Communist Romania, 1950-1980: Between Ideology and Psychopharmacology" (<http://aseees.org/convention/2013preprogram-friday.pdf>).

Această prezentare a pus în evidență efectele epistemologice și disciplinare pe care implicarea politică interbelică a unora dintre practicanți a avut-o asupra psihiatriei românești de după 1950. Endocrinologul și psihiatrul C. I. Parhon (1874-1969), proeminent „tovarăș de drum” al PCdR în perioada interbelică și membru de partid din 1944, a deținut după 1944 poziții politice și științifice de primă importanță, căci formal, a avut funcția de șef al statului între 1949 și 1952. Importanța funcțiilor și angajamentelor politice asumate de Parhon s-a tradus în participarea activă a lui Parhon la transformarea domeniului psihiatriei în conformitate cu cerințele ideologice ale momentului

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

### **Etapa 2014 (14.12.2013-15.12.2014)**

În etapa 2014, cea de-a doua etapă de desfășurare a proiectului, echipa de proiect și-a îndeplinit și chiar depășit toate obiectivele propuse de cercetare, documentare și de diseminare a rezultatelor, conform planului de activități refăcut la începutul anului 2014, în acord cu finanțatorul. Obiectivele și activitățile planificate la începutul anului 2014 au fost realizate în totalitate.

#### **A. Cercetare arhivistică și modelarea bazei de date**

##### **1.1. Baza de date cu fișe-imagini & 4 funcții de căutare**

**Activitatea de** continuare colectare documente prin fotografiere/scanare a fost realizată cu 30% mai mult decât fusese planificat, fiind colectate prin fotografiere **toate** fișele personale referitoare la ilegaliști, care există în *Fondul 95-Dosarele personale ale luptătorilor antifasciști*, necesare pentru construcția bazei de date. Este vorba despre 98 de dosare ce reunesc 9077 fișe personale (8664 fișe unice și 412 fișe repetate). Prelucrarea lor în această fază a presupus împărțirea de către membrii echipei tuturor fotografiilor în fișiere separate, fiecare fiind numit cu numele subiectului-numărul fișei (exemplu XY-z.), și organizate pe dosare ce păstrează numărul fișei personale păstrată în arhivă. Dosarele astfel partiționate au fost transmise echipei de IT în vederea optimizării memoriei digitale utilizate. Activitățile 1.1. și 1.2 s-au desfășurat de-a lungul lunilor ianuarie-iulie 2014. După această operațiune, la începutul lunii august, echipa IT a trecut la importul dosarelor colectate și partiționate: lista completă cu fișele personale cu numele subiectului și numărul fișei personale, grupate și importate ca imagini în baza de date a proiectului se poate consulta la rubrica **Obiective/2014** de pe site-ul proiectului (documentul ANDCO\_total\_fise\_sistem). Baza de date astfel creată este parte integrantă a instrumentului digital de lucru, a cărei construcție reprezintă obiectivul principal al proiectului nostru.

În paralel, echipa IT a trecut la realizarea structurii de introducere a datelor în baza de date, care permite transformarea fișelor importate ca imagini în fișe digitale. Structura de introducere a datelor formalizează rubricile existente în fișele-imagini în câmpuri digitale optimizând posibilitățile de relaționare a informației conținute în respectivele documente (o fișa digitală a fost încărcată spre exemplificare- vezi Fisa digitala.tiff ce poate fi consultată pe site-ul proiectului la Rubrica **Obiective/2014**).

Odată definitivată această structură, au existat mai multe sesiuni de instruire a introducerii informației și testare a stabilității sistemului, care au permis remedierea diferitelor probleme semnalate în timpul testării. Această etapă de testare, desfășurată de-a lungul lunii august, a permis stabilirea unor principii unitare de respectat în operațiunea de introducere a datelor (transformarea fișelor-imagini în fișe digitale): informația culeasă este introdusă cât mai fidel în baza de date. De exemplu la rubrica „județul și țara nașterii” subiectului se scrie întocmai ceea ce este în fișă (de exemplu regiunea Timișoara, chiar dacă aceasta este anacronic indicată, sau RPR

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

chiar dacă țara de naștere este România sau Austro-Ungaria). Eventualele inadvertențe cronologice și de denumire urmează a fi corectate în faza de normalizare a fișelor digitale.

După ce sistemul a fost stabilizat și convențiile stabilite, în septembrie s-a trecut la culegerea informației: această operațiune decurge mai anevoios decât anticipat (aproximativ 1 ora pe fișă introdusă), însă până la 1 noiembrie am reușit să introducem 200 de fișe care să ne permită să avansăm la următoarea fază a realizării activității 2.1, anume structura a două funcții de interogare. **Au fost create nu două, ci patru** funcții de căutare: sex, etnie, distribuție regională (după provinciile istorice Moldova, Țara Românească, Ardeal, Dobrogea, Basarabia) și statut declarat în cadrul mișcării muncitorești înainte de 1944 (membru PCR, simpatizant PCR, simpatizant al mișcării muncitorești, membru de sindicat, membru UTC). Funcțiile de căutare fac parte din același instrument de lucru digital. Două dintre cele patru funcții de căutare (etnie și regiune) ne permit să confirmăm clișeele istoriografice legate de originea etnică și cea regională a apropiaților PCdR (**activitatea 3.1**), dar un rezultat sigur nu poate fi obținut decât după ce toate fișele vor fi fost transformate în fișe digitale și interogate. Corina Doboș a scris un articol dedicat acestor 4 funcții de căutare, ca și problemelor metodologice întâmpinate. Articolul a fost acceptat spre publicare și publicat în 2015.

Continuarea operațiunii de introducere primară a datelor a continuat și după 1 noiembrie, iar până la sfârșitul etapei estimăm un număr de 600 de fișe introduse. O anumită rutină a introducerii datelor a fost deja deprinsă, iar lucrurile avansează acum în ritm mulțumitor. Am decis suplimentarea eforturilor echipei de proiect pentru a putea realiza inventarierea întregii populații studiate în decursul acestui an, pentru a preveni eventualele riscuri cauzate de fluctuația finanțării (precum cele care au intervenit la începutul etapei actuale). În acest moment **baza de date de fișe-imagine este completă**, poate fi parcursă online și au fost definite **4 funcții de cautare** care sunt funcționale. Au fost create condiții tehnice stabile pentru transformarea ei în bază de date digitală, iar membrii echipei vor continua introducerea informației de-a lungul etapelor viitoare.

**1.2. Interviu** Referitor la un alt rezultat anticipat legată de cercetare-documentare, anume **interviuri cu unii dintre participanții la evenimente (rezultat anticipat 1.2)**, au fost identificați pe baza surselor primare și secundare doi dintre participanții la activitățile ilegaliste ale PCdR, care se află încă în viață: Paul Cornea (a cărui fișă personală a fost identificată în dosarele studiate) și Alexandru Elias. Cei doi au fost contactați, iar Mihai Burcea a realizat un interviu cu Alexandru Elias.

### 1.3. Procesele ilegaliștilor

În paralel cu activitățile specifice de documentare și construire a bazei de date referitoare la fișele personale ce constituie **obiectul principal** al prezentului proiect de cercetare, activitatea de documentare în arhive a pus în evidență un subiect complementar temei noastre de cercetare, extrem de interesant și foarte puțin studiat- anume, procesele ilegaliștilor comuniști. Am alcătuit un colectiv de cercetare format din 3 membrii ai echipei- A. Cioroianu, M. Burcea, D. Lăcătușu, alături de alți 3 tineri cercetători (Cristina Diac, Liviu Pleșa, Elis Neagoe-Pleșa) care a studiat un

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

număr de șase procese ale comuniștilor ilegaliști. Cercetarea s-a desfășurat în arhivele și bibliotecile din București și din Craiova (Dumitru Lăcătușu). Rezultatele cercetării au fost concretizate în volumul **Comuniștii înainte de comunism. Procese și condamnări ale ilegaliștilor din România, Adrian Cioroianu (editor)**, aflat în curs de publicare la Editura Universității din București (ISBN 978-606-16-0520-0).

### B. Diseminarea rezultatelor

#### Conferințe:

#### 2.1. Amintiri din ilegalitatea comunistă. Paul Cornea & Alexandru Elias în dialog cu Adrian Cioroianu (mai 2014)

Alexandru Elias și Paul Cornea au fost de acord să își depe amintirile (și) în fața unui public mai larg, interviurile fiind conduse de Adrian Cioroianu sub forma unei discuții deschise cu publicul, în cadrul evenimentului de lansare al proiectului (**rezultatul anticipat 3.2**), conferința **Amintiri din ilegalitatea comunistă. Paul Cornea & Alexandru Elias în dialog cu Adrian Cioroianu** (Facultatea de Istorie, Universitatea din București, 12 mai 2014). Evenimentul s-a bucurat de un real succes, beneficiind de prezența unui numeros public. Toate detaliile și materialele prezente în cadrul conferinței, ca și înregistrarea acesteia pot fi accesate pe pagina proiectului, la Secțiunea Rezultate/ **Amintiri din Ilegalitatea Comunistă (eveniment, 12.05.2014.)**

#### 2.2 Comuniști români în Rezistența Franceză. Vladimir Tismăneanu în dialog cu Adrian Cioroianu (iunie 2014)

Succesul acestui prim eveniment ne-a determinat să organizăm încă o conferință adresată publicului larg, neplanificată inițial. Profitând de prezența în țară a profesorului Vladimir Tismăneanu (Universitatea Maryland, SUA), unul dintre cei mai renumiți cunoscători ai istoriei comunismului românesc și mondial, și care a răspuns cu solitudine invitației noastre, am organizat o discuție publică referitoare la **Comuniști români în Rezistența Franceză. Vladimir Tismăneanu în dialog cu Adrian Cioroianu**. Dialogul s-a desfășurat pe 4 iunie 2014 în Amfiteatrul Iorga al Facultății de Istorie, în prezența unui public tânăr, mai numeros ca la primul eveniment.

#### 2.3. Experiențele Primului Război Mondial și tentația comunismului. Cazul Gheorghe Cristescu-Plăpumarul (iunie 2014)

În cadrul conferinței „Marele Război” – cauză a totalitarismului în secolul XX?”, organizată de Institutul Național de Studiu al Totalitarismului (Academia Română) la București pe data de 12 iunie 2014, Dumitru Lăcătușu a susținut prezentarea **Experiențele Primului Război Mondial și tentația comunismului. Cazul Gheorghe Cristescu-Plăpumarul**. Prezentarea s-a concentrat asupra perioadei Primului Război Mondial și începutul anilor '20 din biografia lui Gh. Plăpumarul, primul secretar al Partidului Comunist din România, cu scopul de a vedea în ce măsură experiențele prin care a trecut în timpul primei conflagrații mondiale a secolului XX l-au influențat și determinat să se înregimenteze în mișcarea comunistă.

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

### 2.4. **Sex, ethnic and regional distribution – the membership of the Romanian Communist Party during its underground years, partial results** (noiembrie 2014)

În cadrul celei de-a 11 Conferințe Anuale a Societății de Antropologie Socială și Culturală 2014, organizată la Cluj-Napoca de către Universitatea Babeș-Bolyai în colaborare cu Societatea Română de Antropologie Socială și Culturală, Corina Doboș și Mihai Burcea au susținut pe 21.11.2014 prezentarea „**Sex, ethnic and regional distribution – the membership of the Romanian Communist Party during its underground years, partial results**”, în cadrul panelului P22, Working with Life-Course Theory, Biographies, Life- and Family Stories. Prezentarea care discută rezultatele obținute prin interogarea după 4 criterii a 200 de fișe din baza de date a proiectului.

### Publicații

**2.5 Comuniștii înainte de comunism. Procese și condamnări ale ilegalistilor din România, Adrian Cioroianu (editor)**, Editura Universității din București, 2014 (ISBN 978-606-16-0520-0).

Volumul în format A5 însumează 420 de pagini, și reunește șase capitole dedicate proceselor Anei Pauker (Dumitru Lăcătușu, *Procesul Anei Pauker de la București și Craiova (27 februarie 1936 și 5 iunie - 7 iulie 1936)*), lui Petre Constantinescu – Iași (Adrian Cioroianu, *Un stalinist de catifea: profesorul Petre Constantinescu-Iași – militant pro-comunist, abonat la trenurile europene, inculpat într-un proces politic, propagandist al guvernului Petru Groza și pensionar al lui Nicolae Ceaușescu*), lui Nicolae Ceaușescu (Cristina Diac, *O cotitură a destinului. Procesul lui Nicolae Ceaușescu din 1936*), lui Vasile Luca (Liviu Pleșa, *Vasile Luca în anii ilegalității*), lui Gheorghe Gheorghiu-Dej (Elis Neagoe-Pleșa, *Gheorghe Gheorghiu-Dej și "procesul ceferiștilor" (1933-1934)*) și lui Petre Gheorghe (Mihai Burcea, *Judecarea comuniștilor în timpul războiului. Procesul lui Petre Gheorghe*). În primele luni ale anului 2015 vom organiza lansarea-dezbatere a acestui volum, iar peste 200 de exemplare ale cărții vor fi distribuite gratuit la evenimentele ce vor fi organizate în cadrul proiectului în 2015-2016.

2.6. D. Lăcătușu, „Convenient Truths: Representations of the Communist Illegalists in the Romanian Historiography in Post-Communism”, articol ce tratează istoriografia postdecembristă dedicată perioadei ilegaliste a PCR, a fost publicat în revista *Brukenthalia*, vol.4, 2014, supliment al revistei *Brukenthal. Acta Musei*.

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

**2.7. Mihai Burcea, „Recuperarea memoriei interbrigadiștilor și maquisarzilor români. Sudiu de caz – Ion Calin. II”.** Articolul tratează **participarea ilegalistilor la războiul civil spaniol și** a fost publicat în revista *Analele Universității din București*. Seria Științe Politice vol. 15, 2013, nr.2, revistă indexată BDI). Textul a fost trimis în decembrie 2013, dar revista a apărut decalat, nr.2/2013 a apărut în martie 2014, iar dintr-o regretabilă greșeală e redacției acknowledgement pe proiect, a fost omis, deși autorul îl menționase, după cum este menționat în adeverința dată de redactorul-șef al revistei, atașată articolului.

**2.8. Mihai Burcea, „Constantin Istrate: biografia atipică a unui tortionar în România comunistă”**, revista *Archiva Moldaviae*, vol. VI, 2014, pp. 315-340 (revistă BDI) are ca subiect recrutarea în sistemul carceral comunist în primul deceniu postbelic al cadrelor provenind dintr-un mediu social defavorizat, apropiat mișcării muncitorești.

**2.9 Capitolul „Rezidenții OGPU/NKVD din Basarabia anilor '30. Studii de caz: Petre Gonciaruc, Serghe Nicolau, Valeriu Bucicov, Ion Vidrașcu și Vasile Posteuca”**, scris de Mihai Burcea tratează modul în care serviciile speciale sovietice de informații își recrutau agenții din România interbelică (în general din mediile apropiate mișcării comuniste), dar și acțiunile de identificare a acestora de către autoritățile române. Capitolul a fost acceptat spre publicare și urmează să apară în cursul anului 2015 în cadrul volumului Cristina Diac (coord.), *Fiii utopiei. Comunism și comuniști în România interbelică*. (volumul încă nu a fost publicat în anul 2015, datorită unor probleme tehnice).

**2.10 Articolul „Generalul colonel Iulian Vlad. O biografie”**, scris de Dumitru Lăcătușu, în curs de apariție în revista *Caietele CNSAS*, nr.13/2014. Articolul reconstituie și analizează biografia ultimului șef al Securității, generalul colonel Iulian Vlad, prin examinarea principalelor momente ale parcursului său profesional: de la statutul de membru și activist al Partidului Comunist la cel de șef al Securității din ultimii ani ai regimului lui Nicolae Ceaușescu. (articolul a apărut în 2015, vezi C.1.1/Etapa 2015.)

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

### Etapa 2015 (16.12.2014-31.12.2015)

În etapa 2015, cea de-a treia etapă de desfășurare a proiectului, echipa de proiect și-a îndeplinit toate obiectivele propuse de cercetare, documentare și de diseminare a rezultatelor, conform planului de activități refăcut la începutul anului 2015, în acord cu finanțatorul. Obiectivele și activitățile planificate la începutul anului 2015 au fost realizate în totalitate: baza de date interactivă accesibilă online are **8 față de cele 4 funcții de căutare planificate**, s-a realizat lansarea publică a aplicației on-line, în cadrul mai multor conferințe dedicate prezentării rezultatelor parțiale ale proiectului. Raportul intermediar este în curs de elaborare (responsabili Adrian Cioroianu și Corina Doboș), iar după finalizarea introducerii datelor în etapa 2015 va fi făcut public pe site-ul proiectului (în rubrica Rezultate).

#### A. Dezvoltarea instrumentului digital de lucru

Ca și orientare generală, în etapa 2015 a fost realizată **dezvoltarea bazei de date**, din punct de vedere **cantitativ și calitativ**. **Din punct de vedere cantitativ**: după ce anul trecut au fost importate în instrumentul digital toate fișele colectate, ele putând fi accesate după numele respondentului, și s-a început digitizarea informației, anul acesta s-a continuat digitizarea informației. Până la data scrierii acestui raport era introdusă informație din 5000 de fișe, partiționate și importate în etapa precedentă ca fișe-imagini, urmând ca până la sfârșitul etapei 2015 să mai fie introdusă informație din încă 1500 de fișe, iar restul de date din 2100 de fișe vor fi prelucrate până la sfârșitul lunii februarie 2016. **Din punct de vedere calitativ**, s-a realizat optimizarea funcțiilor de căutare dezvoltate în 2014, și crearea a altor 4 noi funcții de căutare și afișare a informației, conform planului de activități de anul acesta. În cadrul evenimentelor dedicate discutării rezultatelor parțiale ale proiectului, a fost făcută publică aplicația online: în România (în cadrul Conferinței organizate de Asociația Dacia a Studenților în Istorie și Facultatea de Istorie, Universitatea din București din 20 noiembrie 2015), dar și în străinătate (în Germania, în cadrul 'Anti-Semitism in Romania and Moldova: Historical Legacies, Contemporary Challenges' și în SUA, în cadrul Convenției ASEES 2015). Instrumentul digital de lucru poate fi consultat la adresa **www.andco.ro/aplicație**.

#### A.1 Funcții de căutare și afișare a informației

Tipurile de date introduse în baza de date permit filtrarea (prin funcții de căutare) și afișarea răspunsurilor (sub formă de listă și de analiză grafică) după mai multe criterii. În etapa actuală au fost optimizate funcțiile de căutare și afișare a informației create în etapele precedente (parcurgerea bazei de date după numele respondenților, filtrarea fișelor după sexul, etnia, originea regională, și relația cu PCR înainte de 1944).

Totodată, au fost dezvoltate și **4 noi funcții de căutare și afișare a informației**, de data aceasta referitoare la perioada 1944-1952: acordarea stagiului de ilegalist de către comisiile de verificare, calitatea de membru PCR după 1944, anul intrării în partid a respondenților în perioada 1944-1952, pentru cei care au intrat în PMR, tipul de carnet al respondentului). Criteriile de filtrare folosite de aceste funcții permit căutări multifactoriale, încrucișate care



## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

dau rezultate foarte nuanțate, ce ne vor permite să facem un profil socio-profesional și politic al respondenților. În anexe este redat un exemplu de asemenea căutare plurifactorială (capturi de ecran 24.11.2015), care afișează fișele rezultate în urma căutării: respondenți ce se declară a fi membrii PCR înainte de 1944, provenind din Ardeal (anexa 1), precum și analiza grafică a acestor rezultate în funcție de etnie (anexa 2). În anexa 3 sunt redată lista cu cei 53 de respondenți confirmați de comisia de verificare că ar fi intrat în PCR până în 1943, iar în anexa 4, analiza grafică după etnie a celor 53 de respondenți confirmați de comisia de verificare.

Pe tipurile de date deja introduse vor mai fi dezvoltate în etapa (sau etapele) viitoare cel puțin încă două funcții de căutare și afișare a informațiilor: după profesia respondenților, și după vârsta lor. În primele 4 luni ale etapei 2016 vom introduce și date privind tipul de acțiuni din ilegalitate și evenimentele represive suferite de respondenți (arestare, judecată, detenție în închisoare sau lagăr), și vor fi dezvoltate noi funcții de căutare după aceste noi criterii.

### A.2. Optimizări: introducerea și sintetizarea datelor

Conlucrarea permanentă cu echipa IT ne-au permis adaptarea la situația reclamată de necesitatea introducerii cât mai nuanțate a informațiilor din fișele studiate, și găsirea de soluții care să permită parcurgerea optimă a informațiilor, fără îngreunarea excesivă a sistemului. Foarte importantă a fost definitivarea metodologiei de introducere a datelor brute, și a sistemului de convenții folosit, în așa fel încât să fie consistent și să poată acoperi diversitatea informațiilor, direct proporțională cu volumul de informații introduse. Complementar principiului de respectare cât mai mare față de informațiile originale (de exemplu autodefinirea etnică a respondentului, cu menținerea tuturor sintagmelor: evreu-roman, maghiar roman, german-maghiar, etnic), nivelul intermediar de analiză a datelor brute introduse a devenit pe parcurs foarte important, căci la acest nivel se asigură „normalizarea datelor”, absolut necesară pentru afișarea sintetică a informației.

Pentru informațiile culese din câmpurile complexe (în speță câmpul „relația cu partidul înainte de 23 august 1944”) am creat așa numitele categorii de „răspunsuri indirecte” date la întrebarea „ați fost membru PCR, membru UTC sau simpatizant al mișcării muncitorești?”. Astfel acele răspunsuri care nu oferă nici o descriere a statutului respondentului, **ci numesc numai acțiuni** (cotizație, greve, împărțire manifeste, oferire casa conspirativă, etc.) au fost „adunate” sub categoria de „simpatizant (nedeclarat)”, pentru că respondentul nu se auto-definește, am presupus că aparține categoriei celei mai generale, cea de simpatizant- dar cum există o diferență între acești respondenți și cei care au numit calitatea lor de simpatizant, am indicat acest lucru prin adăugarea sintagmei nedeclarat. Tot în această categorie au intrat și ele răspunsuri ambigue, de genul „da, am fost”, fără să dea alte precizări sau detalii. De asemenea categoria **membru PCR/UTC „nedeclarat”** a fost definită pentru acei respondenți care nu declară explicit că au fost „membrii PCR/UTC” ci care spun, de

## **Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594**

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

exemplu: „când am intrat în Partid/UTC”, „parte a PCR/UTC”, „secretar de celulă”, etc.

După care, la următorul nivel de sinteză, cel după care se face și afișarea și filtrarea informației (în front-end-ul aplicației), aceste informațiile grupate la nivelul intermediar au fost împărțite în 7 categorii, după cum urmează: Alte organizații și partide de stânga, alte organizații și partide comuniste, simpatizant, membru UTC, Membru PCR, Neprecizat, Partizan, Sindicalist. Detaliem mai jos categoriile de răspunsuri care au fost grupate în cele mai importante dintre categoriile mai sus enumerate.

### **SIMPATIZANT**

Activist Ajutorul Roșu, activist PCR, Fondul Roșu, legături cu UTC, membru Ajutorul Muncitoresc, membru Ajutorul Rosu (MOPR) - Franța, membru cotizant fără carnet, membru în Ajutorul Roșu, membru în Sindicatul Roșu, membru în MOPR, membru mișcarea muncitorească, Fondul Roșu, simpatizant, simpatizant (nedeclarat), simpatizant activ mișcarea muncitorească, simpatizant activist, simpatizant Ajutorul Roșu, simpatizant clasa muncitoare, simpatizant fără carnet, simpatizant MADOSZ, simpatizant Mișcarea revoluționară simpatizant mișcarea muncitorească, simpatizant mișcarea muncitorească și PCR, simpatizant PC Maghiar, simpatizant PCR, simpatizant PCR și mișcarea muncitorească, simpatizant PCR și UTC, simpatizant PMR, simpatizant PNT, simpatizant PSD, simpatizant UTC, simpatizant UTC și PCR.

### **MEMBRU PCR**

Membru celula PCR, membru PMR, membru PCR, membru PCR (nedeclarat), membru PCR fără carnet, organizare celula militară.

### **ALTE PARTIDE SI ORG (ST)**

Membru Clubul Sportul Muncitoresc, membru Frontul Plugarilor, membru Partidul Păcii, membru Partidul Popular Maghiar, membru Partidul Social Democrat, membru Partidul Social Democrat Austriac, membru Partidul Social Democrat - sectia de tineret, membru Partidul Socialist, membru Partidul Socialist Ungar, membru PNT, membru PSD-extrema stanga, membru PSR, membru Tineretul Socialist, mișcarea muncitoreasca, membru Partidul Socialist, Organizatia Muncitorilor straini (Rusia), membru Uniunea Muncitorilor- Cluj , membru MADOSZ

### **ALTE PARTIDE SI ORG (COM)**

Școala antifascistă lagăr URSS, Membru al PC American, membru Blocul Muncitoresc Țaranesc ,membru Frontul Studențesc Democrat, membru în Brigăzile Internaționale, membru în Internaționala a III-a, membru în Organizatia Tineretului Comunist Maghiar, Membru în, Partidul Comunist Maghiar - 1919, membru în Partidul Comunist Spaniol, membru în Sindicatele Unitare, membru în Sindicatele Unite, membru Organizatia Comunistă samolista, membru Partidul Comunist Francez, membru Partidul Comunist Maghiar, membru Partidul

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

Muncitoresc Maghiar, membru PC Belgian, membru PC bolșevic, membru PC cehoslovac, membru Uniunea Patriotică, membru Organizația Studentească Revoluționară, membru în Comitetul Național antifascist și Blocul Democratic, membru în mișcarea antifascistă, membru UTC bulgar.

### **B. Căutări arhivistice: cercetări biografice din ilegalitatea comunistă**

În afară de eforturile îndreptate pentru **dezvoltarea calitativă și cantitativă** a instrumentului de lucru digital, ne-am orientat și către configurarea de cercetări conexe ce au fost și vor fi finalizate cu publicații (în 2015 și 2016). Aceste cercetări sunt dedicate parcursurilor biografice ale unor ilegaliști și simpatizanți comuniști au menirea de a completa din perspectivă biografică studiul prosopografic realizat prin instrumentul de lucru digital. Bogăția de materiale de arhivă inedite identificate și completate cu informații din presa vremii sau din memoriastică fac posibile aceste incursiuni biografice.

În anii '30 activitățile de propagandă desfășurate de PCdR prin diverse forme (ziare, broșuri, manifeste, fluturași) au luat amploare. Acțiunile semnificative erau derulate prin intermediul jurnaliștilor de „suprafață” din presa legală, care foloseau ziarul democrat pe post de tribună/portavoce de unde erau transmise mesajele de forță ale Agitprop-ului CC al PCdR. Cu ajutorul acestor ziariști, dar și a celor care lucrau la gazetele ilegale, partidul comunist reușea să transmită în marea masă a militanților și simpatizanților ideile cuprinse în platforma sa politică și pozițiile adoptate față de evenimentele petrecute în cotidianul social-politic al epocii. Trei personaje ne-au reținut atenția în mod deosebit: Ion Popescu-Puțuri, Scarlat Calimachi și Gheorghe Crosnef, toți implicați într-un fel sau altul în presa comunistă. Studiile biografice dedicate lor sunt în curs de finalizare, și urmează a fi publicate la anul, fie individual, fie într-un volum colectiv.

**B.1.** La Fondurile *Cadre, Colegiul Central de Partid, Fond 95*, Dumitru Lăcătușu a identificat Fondul Personal Popescu-Puțuri (ziarist comunist, om politic comunist, ambasador în Ungaria, director al Institutului de Istorie al Partidului). Fondul conține mai multe documente relevante pentru reconstruirea și interpretarea biografiei lui Ion Popescu-Puțuri. Dintre acestea, merită semnalate autobiografiile și memoriile lui Ion Popescu-Puțuri scrise de acesta după 23 august 1945, în care Popescu-Puțuri își rescrie în conformitate cu discursul bolșevic activitatea sa de membru al Partidului Comunist în perioada ilegalității, relațiile avute cu liderii partidului, funcțiile deținute și evenimentele la care a participat; referințele celor care l-au cunoscut și care prezintă și principale „caracteristici” sesizate de referenți la cel pe care-l caracterizau. Materiale referitoare la activitatea interbelică a lui Ion Popescu-Puțuri se mai găsesc de asemenea în fondurile 95 și 96.

**B.2.** Un al doilea personaj care ne-a reținut atenția este **Scarlat Calimachi** (1896-1975), un personaj fascinat („Prințul Roșu”), scriitor, jurnalist, eseist, activist comunist, gazetar din presa comunistă și directorul muzeului româno-rus, iar directorul de proiect urmează să publice în

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

2016 un studiu referitor la Scarlat Calimachi. La Arhivele Naționale Istorice Centrale au fost identificate și copiate numeroase surse referitoare la el din Colecția 50-*Documente elaborate de organele represive despre activitatea Partidului Comunist Român și a organizațiilor de masă revoluționare, 1917-1948*, Colecția 53-*Dosare de partid ale membrilor de partid cu stagiul din ilegalitate care au încetat din viață*; Colecția 60-*Amintiri, memorii și însemnări ale unor personalități despre situația economico-socială și politică din România, 1914-1970*; Colecția 96-*Procese întocmite de organele Justiției, Siguranței și Jandarmeriei pentru comuniști, militanți ai mișcării muncitorești și ai organizațiilor de masă revoluționare, 1917-1944*; Colecția 190-*Colecția de ziare, broșuri și documente cu caracter politic – cultural democratic și antifascist*, Fond 95-*Dosarele personale ale luptătorilor antifasciști întocmite de Ministerul de Interne în perioada 1917-1944*, Fond CC al PCR-Cancelarie, Dosar nr. 46/1956, Dosar nr. 95/1956, Dosar nr. 59/1974; Fond CC al PCR-Secția cancelarie-HCM, Dosar nr. 11/1955; Fond CC al PCR-CCP, Dosar C/2499 (dosar personal Calimachi Scarlat); Fond CC al PCR-CCP-*Documente interne*, Dosar nr. 1/1960; Fond *Consiliul de Stat-Decrete*; Fond *Direcția Generală a Poliției*, Dosar nr. 39/1930, Dosar nr. 23/1935, Dosar nr. 196/1935, Dosar nr. 26/1936. Aceste informații arhivistice au fost suplimentate cu informații memorialistice (romanul autobiografic *La răscruce de vremuri*) și cu cele desprinse din presa vremii.

**B.3.** Cel de-al treilea personaj al investigației noastre este **Gheorghe Crosneff** (1894-1937), un ziarist care a făcut parte și din Secretariatul CC al PCdR în a doua jumătate a anilor '30, fiind arestat alături de ceilalți doi membri care au alcătuit această structură de partid: Constantin Pârvulescu și Nicolae Goldberger (octombrie 1936). Era pentru a doua oară când Siguranța Statului reușea să decapiteze conducerea operativă a PCdR la nici doi ani de zile de la arestarea Anei Pauker, Dumitru Ganev și Șmil Marcovici (vara anului 1935). Cea de-a doua „cădere” a Secretariatului este practic necunoscută în istoriografia post-decembristă, ceea ce face ca demersul nostru să aibă o particularitate inedită. Pentru acest studiu biografic, Mihai Burcea a identificat diferite fonduri arhivistice.

**B.4.** În plus față de aceste cercetări, **Dumitru Lăcătușu a mai întreprins investigații similare la A.C.N.S.A.S, în Fondul Informativ**, un fond care conține dosarele create de Securitate persoanelor care au fost urmărite între 1948 și 1989 din motive politice (relații cu străinii presupus a fi „informativ”, oponenți politici, persoane semnalate cu atitudini ostile împotriva regimului comunist). În cadrul acestui fond, au fost cercetate dosarele deschise unor foști membri ai Partidului Comunist din perioada ilegalității, precum Imre Toth sau Gheorghe Cristescu. Dosarele cercetate conțin informații referitoare la biografia acestora, acțiunile presupus ostile, metodele de urmărire întreprinse de Securitate împotriva lor, note informative ale informatorilor plasați de Securitate în anturajul celor urmăriți, note de analiză ale dosarelor de urmărire informativă. Documentele studiate prezintă nu doar parcursul autobiografic al acestora, ci și evoluția lor profesională în cadrul sistemului comunist, a atitudinilor lor din timpul comunismului și a practicilor represive adoptate împotriva lor de către Securitatea regimului comunist.

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

**B.5** În perioada 2-16 noiembrie 2015, **Dumitru Lăcătușu a mai efectuat investigații arhivistice și în cadrul arhivelor din Republica Moldova.** Scopul l-a reprezentat identificarea principalelor fonduri „trofeu” și documente referitoare la istoria Partidului Comunist din România și a membrilor săi în perioada interbelică. Fondurile „Trofeu” sunt acele fonduri care după 1940 au fost preluate integral de către Uniunea Sovietică din România, ele mai găsindu-se astăzi doar în arhivele fostelor Republici din componența Uniunii Sovietice. O parte consistentă dintre acestea, având în vedere că limba documentelor este româna, se afla în arhivele din Republica Moldova. În Republica Moldova, principalele astfel de fonduri și colecții de documente se află la Arhiva de Stat a Republicii Moldova și la Arhiva Organizațiilor Social-Politice. Arhiva de Stat a Republicii Moldova conține documente create de structurile polițienești ale României referitoare la evoluția Partidului Comunist între cele două războaie mondiale.

În această arhivă, principalele fonduri în care se găsesc documente despre Partidul Comunist și membrii lui sunt **Inspectoratul Regional de Siguranță Basarabia, Direcția Generală a Poliției și Siguranței din România, Inspectoratul Regional al Jandarmeriei Chișinău, Legiunile de jandarmi, secțiile și posturile județene din Bălți, Cahul, Hotin, Lăpușna, Orhei, Soroca, Tighina, Colecțiile Presa Comunistă Ilegală din Basarabia, Memorii ale Participanților la mișcarea comunistă ilegală din Basarabia în anii 1918-1940.** Fondurile fostelor structuri cu atribuții de poliție ale României interbelice conțin rapoarte, sinteze, dări de seamă despre activitățile Partidului Comunist și ale membrilor ei anii 20-30, precum și sintezele întocmite în urma descinderilor realizate de către aceste instituții la domiciliile celor suspecți de activitate comunistă.

Extrem de importantă este însă **Colecția memorii ale Participanților la mișcarea comunistă ilegală din Basarabia în anii 1918-1940.** Memoriile au fost solicitate comuniștilor din Basarabia în cursul anilor '80. În cadrul memoriilor trimise Partidului Comunist al Moldovei, foștii comuniști își descriu principalele activități derulate în cadrul mișcării comuniste de pe teritoriul României interbelice. În cadrul acestei colecții a fost identificată și o listă a membrilor Partidului Comunist, structura de partid din Basarabia, din perioada interbelică.

**Arhiva Organizațiilor Social-Politice a Republicii Moldova** a fost creată în februarie 1992, primind pentru păstrare, conservare și valorificare arhivistică întreaga arhivă a Partidului Comunist al Moldovei. Printre documentele primite de această arhivă, se află și documente referitoare la activitatea Partidului Comunist din România în perioada interbelică, mai ales cele care privesc activitatea comunistă în fosta provincie Basarabia. Astfel, o parte consistentă din fondurile referitoare la activitatea mișcării comuniste în Basarabia, dar și cea din România, se află în Colecția 60. În cadrul acestei colecții, se află documente care sunt extreme de importante pentru a înțelege istoria Partidului Comunist din România între cele două războaie mondiale. Au fost identificate numeroase documente interne create de Partidul Comunist din România, care se găsesc în original doar în custodia Arhivei Organizațiilor Social-Politice a Republicii Moldova:

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

stenograme ale Biroului Politic al PCR din anii '20-'30, scrisori ale liderilor comuniști despre situația internă a partidului, rapoarte despre diferitele structuri comuniste de pe teritoriul României, Broșuri ale CC al PCR de la începutul anilor '30, fișe biografice și fotografii ale unor comuniști români din perioada interbelică. Documentele colectate în această vizită de studiu vor fi utilizate în viitoarele publicații ce vor fi realizate în cadrul proiectului.

### C. Diseminarea rezultatelor cercetării

Anul acesta a fost unul deosebit de bogat pentru diseminarea rezultatelor cercetării, creării și dezvoltării unui public mai larg decât cel de strictă specialitate, și care să urmărească în mod constant realizările proiectului. Aceasta s-a realizat atât prin realizarea de publicații și participare la conferințe de specialitate, naționale și internaționale. Totodată pagina de FB a proiectului Project &Co. și-a creat o comunitate de prieteni stabilă și în continuă expansiune. Pe această pagină de socializare membrii echipei au încărcat în mod constant conținut menit să incite și să stârnească interesul publicului larg. Pentru mai multe detalii vă invităm să vizitați pagina de FB a proiectului nostru <https://www.facebook.com/projectandco/>.

#### C. 1. Publicații

Pe lângă studiile mai sus menționate și aflate curs avansat de finalizare, în anul acesta au fost publicate în cadrul proiectului 2 articole, ambele în reviste indexate BDI, iar unul a fost acceptat spre publicare și va fi publicat în 2016, tot într-o revistă indexată BDI, iar al patrulea se află în stadiul de finalizare și va fi trimis pentru evaluare la sfârșitul etapei 2016.

**C.1.1.** Dumitru Lăcătușu, „**Generalul colonel Iulian Vlad. O biografie**”, *Caietele CNSAS*, 1(13)/2014, pp. 235-254 (articol trimis spre publicare în etapa 2014, publicat în anul 2015, articol atașat).

**Abstract:** The present paper aims to display the biography of the last head of the Securitate, Colonel General Iulian Vlad, by underlining the key moments of his professional evolution. He was a member and activist of the Communist Party and became a leader of the Securitate in the last years of Ceausescu's regime. The documents on which Iulian Vlad's biography is based are extracted from his professional record and from the most relevant papers published so far.

**C.1.2.** Corina Doboș, „**Abordări prosopografice ale ilegalității comuniste. Rezultate parțiale și chestiuni metodologice**”, *Studii și articole de istorie*. 2015 (83): 201-217 (articol trimis la sfârșitul etapei 2014 sub numele Dincolo de prosopografie, revizuit în urma sugestiilor editorilor revistei)(articol atașat).

**Abstract:** Articolul discută metodologia utilizată și rezultatele provizorii obținute în urma aplicării a patru funcții de căutare asupra unui eșantion de 973 de „fișe de evidență a ilegalistilor” în cadrul analizei de tip prosopografic a proiectului Membri, simpatizanți, conspiratori și „tovarăși de drum”. Componenta Partidului Comunist din România în

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

perioada ilegalității - Studii prosopografice ([www.andco.ro](http://www.andco.ro)), derulat la Universitatea din București.

### **C.1.3. Mihai Burcea, „Scrisori către cei de-acasă: corespondența voluntarilor români din Brigăzile Internaționale”**

- în curs de apariție în revista *Studia Politica* nr. 3/2015 (adeverință atașată)

**Abstract:** By examining some of the letters Romanian volunteers in the International Brigades sent home during the Spanish Civil War, this article explores their authors' experience of the front-line hardships and of the challenges associated with the military life-style. The paper first provides a concise historical account of the Spanish Civil War, with a focus on the emergence of the international military groups, consisting of foreign combatants. It subsequently investigates the reasons that determined the Romanian volunteers to leave their country to fight in Spain, by examining their motivation in the intricate political and social context of interwar Romania. Finally, the article deals with the negative outcomes these letters had for their recipients, translated into the permanent harassment their families and close ones suffered because of this correspondence.

### **C.1.4. Dumitru Lăcătușu, „Ilegaliștii în timpul regimului comunist: Cazul lui Imre Toth”**

- în curs de apariție în revista *Arhivele Totalitarismului* 2016 (adeverință atașată)

**Abstract:** Studiul reconstruiește și examinează biografia lui Imre Toth, fost ilegalist, dar și țintă a Securității la sfârșitul anilor '50 și începutul anilor '60. Studiul este structurat în trei părți. Prima parte analizează biografia interbelică a lui Imre Toth, examinând și motivele care l-au determinat pe acesta să intre în mișcarea comunistă. Ipoteza centrală este că intrarea în partid a reprezentat atât o strategie de a se opune persecuțiilor rasiale, cât și o revoltă împotriva societății și chiar împotriva părinților săi. Cea de-a doua secțiune a articolului prezintă principalele date din biografia sa de activist al partidului, iar ultima descrie pe larg cum Imre Toth a devenit o țintă a Securității și metodele folosite pentru a-i contura portretul unui dușman intern al regimului.

## **C.2. Participarea la conferințe de specialitate**

Anul acesta a fost marcat de participarea la numeroase conferințe naționale și internaționale de specialitate, unde au fost prezentate atât proiectul și rezultatele sale statistice, dar și diferite biografii de ilegalități. Detaliile legate de fiecare prezentare se găsesc pe site-ul proiectului: <http://www.andco.ro/category/evenimente/>. La finele lunii noiembrie a avut loc și lansarea aplicației online a proiectului nostru (vezi C.2.9), obligație asumată prin planul de activități.

**C.2.1.** Pe data de 6 aprilie 2015, la sediul Fundației Dignitas (București), co-organizatorul evenimentului, a avut loc lansarea volumului *Comuniștii înainte de comunism. Procese și condamnări ale ilegalistilor din România*, Editura Universității din București, 2014. Evenimentul s-a desfășurat în prezența editorului Adrian Cioroianu și a patru dintre autorii studiilor cuprinse în volum.

## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

**C.2.2.** În cadrul emisiunii ART Cultura, moderată de Dan Pârvu la **Radio France Internațional**, Mihai Burcea, Dumitru Lăcătușu și Corina Doboș au prezentat obiectivele și etapele de parcurs ale proiectului nostru. (Înregistrarea emisiunii disponibilă la <http://www.rfi.ro/emisiunile-rfi-ro-77450-componenta-partidului-comunist-din-romania-perioada-ilegalitatii>)

**C.2.3** Proiectul nostru a fost selecționat, alături de alte 14 proiecte din Franța și Elveția, pentru a fi prezentat în **cadrul Salonului de Digital Humanities**, organizat în cadrul festivalului **Les Rencontres de Genève, Histoire et Cité**, 13-16 mai 2015. Corina Doboș și Bogdan Tăut, soft-developerul proiectului nostru au prezentat un poster în cadrul sesiunii din dimineața zilei de 15 mai, care a suscitat un viu interes din partea participanților la reuniune (vezi posterul prezentat la [http://www.andco.ro/wp-content/uploads/2015/08/geneva\\_a05\\_print.jpg](http://www.andco.ro/wp-content/uploads/2015/08/geneva_a05_print.jpg)). În cadrul sesiunii de după amiază, de prezentare a proiectelor, cei doi oferit explicații tehnice privind obiectivele și metodologia proiectului nostru digital. Feedbackul primit din partea specialiștilor a fost absolut încurajator și stimulant, iar sugestiile primite au fost folosite pentru îmbunătățirea aplicației online.

**C.2.4.** Pe data de 15 mai 2015, în cadrul Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice „Provocări istorice: spații, idei, interpretări doctorale” organizată de Facultatea de Istorie – Universitatea din București Mihai Burcea a susținut comunicarea „Interbrigadiști români în anchetele de partid ale CC al PMR (1949 – 1965)”.

**C.2.5.** Pe 17 iunie 2015, în cadrul conferinței internaționale a Society for Romanian Studies la Universitatea din București echipa proiectului (Adrian Cioroianu, Corina Doboș, Mihai Burcea, Dumitru Lăcătușu) împreună cu prof. Vladimir Tismăneanu (University of Maryland, SUA) au participat la masa rotundă *Joining an outlawed party: the risks and temptations of becoming communist in Romania before 1945*. Masa rotundă și-a propus să exploreze și să dezbată riscurile implicate de apartenența la o grupare politică ilegală din România interbelică, precum și beneficiile și oportunitățile de formare personală oferite de această apartenență.

**C.2.6.** Dumitru Lăcătușu a susținut prezentarea „**The Self-Portrait of the Romanian Communist Perpetrators in Autobiographical Texts**”, în cadrul conferinței "Encountering Perpetrators of Mass Killings, Political Violence and Genocide", organizată de Universitatea din Winchester între 1-3 septembrie 2015

**C.2.7.** Pe 4 septembrie 2015, Dumitru Lăcătușu a susținut prezentarea „**Narrating violence. Torturers’ testimonies at the beginning of the communist regime in Romania**”, în cadrul conferinței internaționale “Reflections on Revenge Conference” organizată de University of Leicester.

**C.2.8.** Pe data de 1 octombrie 2015, Corina Doboș a susținut prezentarea „**Between the lines: ethnicity and political options during the Communist underground in Romania**” în cadrul



## Raport științific (noiembrie 2015) asupra proiectului PCE-2012-4-0594

Titlu proiect: *Membri, simpatizanți, conspiratori și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității - Studii prosopografice*, cod grant PCE-2012-4-0594, Contract 41/2.09.13, Perioadă totală de implementare: 2.09.2013-30.09.2016.

Director de proiect: prof. univ.dr. Adrian Cioroianu. Echipă de implementare: dr. Corina Doboș, drd. Mihai Burcea, drd. Dumitru Lăcătușu.

conferinței internaționale ‘Anti-Semitism in Romania and Moldova: Historical Legacies, Contemporary Challenges’ organizat între 1-2 octombrie 2015 de către European Centre for Minority Issues, Flensburg, Germania.

La Flensburg a fost prezentată pentru prima oară în public aplicația online de interogare și afișare a datelor a proiectului nostru, și s-au discutat consecințele metodologice pe care aceasta inovație o are pentru studiul dinamicii politice a minorităților în România interbelică.

**C.2.9.** Pe 20 noiembrie 2015, în cadrul Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice, ediția a X-a, organizată de Asociația Studenților la Istorie „Dacia” în parteneriat cu Facultatea de Istorie, în cadrul prelegerii inaugurale a conferinței Adrian Cioroianu, Dumitru Lăcătușu și Mihai Burcea, asistați de soft-developerul Bogdan Tăut au realizat **prezentarea aplicației online** a proiectului "Membri, conspiratori, simpatizanți și "tovarăși de drum". Componenta Partidului Comunist din România în perioada ilegalității-Studii prosopografice." (<http://www.andco.ro/aplicatie/>). Am preferat această formulă de lansare a aplicației online a proiectului nostru deoarece audiența prezentă la această conferință- studenți și tineri cercetători din toată țara- este exact cea pe care proiectul nostru o vizează, cu scopul popularizării și perfecționării metodelor digitale de analiză și prezentare a datelor.

**C.2.10.** La cea de-a 46 Convenție anuală a Asociației pentru Studii Slave, Est-Europene și Eur-Asiatice (ASEEES), Philadelphia (SUA), ce a avut loc între 19-22 noiembrie 2015, Corina Doboș a prezentat pe 22 noiembrie instrumentul digital al proiectului nostru, în cadrul susținerii „**A Digital Prosopographical Study of the Communist Party of Romania in Its Underground Years**”, din panelul „Political Lives and Telltale Fates: Understanding the Twentieth Century through Transnational Biographies”.

**Director Proiect,**

**Prof. Univ. Dr. Adrian Cioroianu**

25.11.2015